

1 חוק ההגנה על חוסים, התשכ"ו-1966

פרק א': פרשנות

1. הגדרות

(תיקון התשע"א)

בחוק זה -

"אחראי לחוסה" - הורה, לרבות הורה חורג, מאמץ, אפוטרופוס או מי שהחוסה נמצא במשמורתו או בהשגחתו, או מי שהחוסה נתון באותה שעה להשפעתו;
"בית-משפט" - בית-משפט שלום;
"חוסה" - קטין שלא מלאו לו 14 שנה או מי שמפאת נכות, ליקוי בשכלו או זיקנה אינו מסוגל לדאוג לצרכי חייו;
"מעון" - כמשמעותו בחוק הפיקוח על מעונות, התשכ"ה-1965;
"עובד סוציאלי לפי חוק ההגנה על חוסים" - עובד סוציאלי שמונה לעניין חוק זה לפי סעיף 15.

פרק ב': הגנה מפני ניצול

2. ניצול

אחראי לחוסה העושה אחד הדברים המנויים להלן בנסיבות העלולות לפגוע בשלומו הגופני או הנפשי של החוסה, דינו - מאסר חודש אחד או קנס חמש מאות לירות:
(1) גורם או מניח שהחוסה יימצא, עמו או בלעדיו, ברשות הרבים או במקום הפתוח לציבור, באופן שיש בו כדי להסב תשומת-לב הציבור לענין שהאחראי מעוניין בו, ובכלל זה קבלת דבובות;
(2) גורם או מניח שהחוסה יימצא, עמו או בלעדיו, בכל מקום שהוא, באופן שיש בו כדי להפעיל לחץ על אדם או מוסד לעשות מעשה או לחדול ממעשה, ובכלל זה לחץ לקבל ממנו חוסה לטיפול.

3. העברת החוסה מרשות האחראי לו

(תיקון התשע"א)

(א) היה קצין משטרה סבור שאדם פלוני עובר עבירה לפי סעיף 2, רשאי הוא לנקוט כל האמצעים הדרושים, לדעתו, להעברת החוסה למקום-מגוריו, או, בהתייעצות עם עובד סוציאלי לפי חוק ההגנה על חוסים, למקום מתאים אחר.
(ב) הועבר חוסה למקום שהוא מחוץ לרשותו של האחראי לחוסה, לא יוחזק בו יותר משבוע ימים אלא באישור בית-משפט.

פרק ג': הגנה על שלומו של חוסה

4. העדר טיפול ראוי

(תיקון התשע"א)

היה עובד סוציאלי לפי חוק ההגנה על חוסים סבור, כי שלומו הגופני או הנפשי של חוסה בגיר נפגע, או עלול להיפגע, פגיעה חמורה מהעדר טיפול ראוי, וכי למניעת הסכנה יש צורך בהוראת בית-משפט, משום שאין החוסה או האחראי עליו מסכימים לטיפול הדרוש, רשאי הוא לפנות לבית המשפט בבקשה ליתן הוראות לענין זה.

(תיקון התשע"א)

הוגשה בקשה לפי סעיף 4, ישמע בית המשפט את העובד הסוציאלי לפי חוק ההגנה על חוסים ואת האחראי לחוסה ואת החוסה אם הוא מסוגל להבין בענין, ואם ראה טעם לבקשה, רשאי הוא ליתן כל הוראה הנראית לו דרושה לשמירת שלומו הגופני והנפשי של החוסה.

6. סייג לכפיית טיפול

לא יורה בית המשפט על טיפול רפואי בניגוד לרצונו של חוסה בגיר, אלא אם היה החוסה לקוי בשכלו או שהוא מתנגד לטיפול מטעמים לא-סבירים.

7. העברת החוסה מרשות האחראי לו

ראה בית המשפט שאין דרך אחרת להבטיח שלומו הגופני או הנפשי של חוסה בגיר אלא בהעברתו למעון או לבית-חולים, יורה לעשות כן לתקופה שלא תעלה על ששה חדשים ובלבד שהעברה לבית-חולים לחולי-נפש תיעשה לפי החוק לטיפול בחולי-נפש, התשט"ו-1955.

8. שינוי החלטות

(תיקון התשע"א)

הוראה שניתנה לפי הסעיפים 5 עד 7 רשאי בית המשפט בכל עת, לפי בקשת החוסה, האחראי לו, העובד הסוציאלי לפי חוק ההגנה על חוסים או כל אדם אחר שההוראה ניתנה לו, לשנותה, לקצר או להאריך תקפה, לחדשה או לבטלה.

9. ערעור

החלטת בית המשפט לפי הסעיפים 5 עד 8, ניתנת לערעור לפני בית-משפט מחוזי, והוא ידון בה בשופט אחד.

10. שמירת דינים אחרים

הסמכויות הנתונות לבית המשפט לפי חוק זה באות להוסיף על סמכויותיו לפי כל דין אחר ולא לגרוע מהן.

11. הוצאה לפועל

(תיקון התשע"א)

החלטות של בית המשפט לפי פרק זה יוצאו לפועל על ידי עובד סוציאלי לפי חוק ההגנה על חוסים, אם לא הורה בית המשפט על דרך אחרת; אולם לא ישתמש העובד הסוציאלי בכוח לביצוע החלטות בית המשפט, אלא באמצעות המשטרה.

12. סמכויות לפי חוק הסעד

(תיקון התשע"א)

עובד סוציאלי לפי חוק ההגנה על חוסים הפועל לפי פרק זה רשאי להשתמש בסמכויות לפי סעיף 3 לחוק הסעד (סדרי-דין בעיני קטינים, חולי-נפש ונעדרים), התשט"ו-1955, אף שלא נצטווה על ידי בית המשפט.

13. סודיות

(תיקון התשע"א)

עובד סוציאלי לפי חוק ההגנה על חוסים שהגיעה אליו ידיעה אגב חקירה ישמרנה בסוד ולא יגלנה אלא במידה שיש צורך בכך

לשם ביצוע חוק זה או חוק אחר והתקנות לפיהם.

14. עבירות ועונשין

(תיקון התשע"א)

(א) המפריע לעובד סוציאלי לפי חוק ההגנה על חוסים או לכל אדם אחר שהוטלה עליו חובה לפי פרק זה למלא תפקידים, דינו - מאסר שלושה חדשים או קנס חמש מאות לירות.
(ב) מי שלא קיים הוראת בית המשפט לפי פרק זה, דינו - מאסר שלושה חדשים או קנס חמש מאות לירות, אולם בית המשפט רשאי להחליט שלא ישא הנאשם בעונשו, כולו או מקצתו, אלא אם לא קיים החלטת בית המשפט תוך התקופה שיקבע.

פרק ד': ביצוע

15. ביצוע, תקנות ומינוי עובדים סוציאליים לפי חוק הגנה על חוסים

(תיקונים: התשל"א, התשע"א)

(א) שר הרווחה והשירותים החברתיים (בסעיף זה - השר) ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.
(ב) השר ימנה עובד סוציאלי ראשי וכן עובדים סוציאליים לעניין חוק זה, שיפעלו לפי הנחיותיו של העובד הסוציאלי הראשי, בדרך כלל או לעניין מסוים; חלק עובד סוציאלי על ההנחיות בעניין מסוים, ישוב העובד הסוציאלי הראשי ויכריע בדבר לאחר שקיים התייעצות בעניין זה עם העובד הסוציאלי ועם גופים אחרים שמצא לנכון.

לוי אשכול

יוסף בורג

ראש הממשלה

שר הסעד

קדיש לוז

יושב ראש הכנסת

ממלא מקום נשיא

המדינה

תיקונים:ס"ח 635, התשל"א (5.8.1971), עמ' 178;

ס"ח 2264, התשע"א (9.12.2010), עמ' 77. הצ"ח - ממשלה 507, התש"ע, עמ' 1058.

//